

Onderwerp Reactie aanbevelingen rekenkameronderzoek Vensterscholen

Steller Annemarie Thuss

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06-52626745 Bijlage(n)

Ons kenmerk 609125-2021

Datum 22-12-2020 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Het Rekenkamerrapport Vensterscholen (juli 2020) geeft een tweetal aanbevelingen waar we in deze brief graag op terugkomen. De rekenkamer gaf ons de volgende aanbevelingen:

1. Werk aan een eenduidige uitleg van het concept Vensterschool, in de eerste plaats binnen de gemeente zelf, en versterk het contact met de schoolbesturen over de invulling van dat concept.
2. Besteed aandacht aan de uitstraling die een Vensterschool, gezien zijn functie, moet hebben als ‘visitekaartje’ binnen de wijk. Die uitstraling is meer dan de staat van onderhoud.

In deze brief geven we eerst de definitie van de Vensterschool weer. Ook in relatie tot en in vergelijking met het concept van een Integraal Kindcentrum. Daarna geven we een korte toelichting op het huidige gemeentelijke beleid met betrekking tot de Vensterscholen. Tot slot beschrijven we de vervolgstappen die we willen gaan zetten voor de toekomst.

Allereerst een korte toelichting op de verschillende definities.

Definitie van de Vensterschool

Een Vensterschool is een samenwerking van minstens één basisschool en verschillende andere instellingen in een wijk. Partners zijn bijv. voorschoolse voorzieningen, bibliotheken, en sportverenigingen. De deelnemende instellingen verplichten zich om de volgende zaken samen in het vizier te houden:

Volgvel 1

- De Vensterschool is er voor alle kinderen 4-12 jaar. Daarbij is een doorgaande lijn naar beneden (0-4 jaar) en de overgang naar het voortgezet onderwijs ook belangrijk.
- De ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij de Vensterschool
- Er wordt gestreefd naar betere mogelijkheden om zorg en arbeid te combineren*.
- De Vensterschool is meer dan een school. De Vensterschool is geen standaard pakket, en is in elke wijk en elk dorp weer anders. Scholen en andere organisaties kiezen zelf of ze willen meedoen aan het concept van de Vensterschool.

Op een beperkt aantal gebouwen/scholen prijkt daadwerkelijk het woord Vensterschool op de gevel. Denk aan Vensterschool Vinkhuizen en Vensterschool Selwerd. Omdat het concept inhoudelijk los staat van het gebouw én omdat in de huidige tijd meer scholen aan de definitie van Vensterscholen voldoen, gaan we hierover in gesprek met het onderwijs. Verderop in de brief komen we daarop terug (vervolgstappen).

Definitie van een Integraal Kindcentrum (IKC)

Een IKC is een centrum waar in ieder geval basisonderwijs en kinderopvang integraal en als een logisch geheel zijn samengebracht. Als ware het één organisatie.

De kernpartners werken op een IKC onder één aansturing structureel samen aan onderwijs, opvang, opvoeding, ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning. Hierbij wordt vaak samengewerkt met zorg- en ondersteuningsinstellingen en welzijnsorganisatie(s). Soms wordt ook het VO bij de samenwerking betrokken.

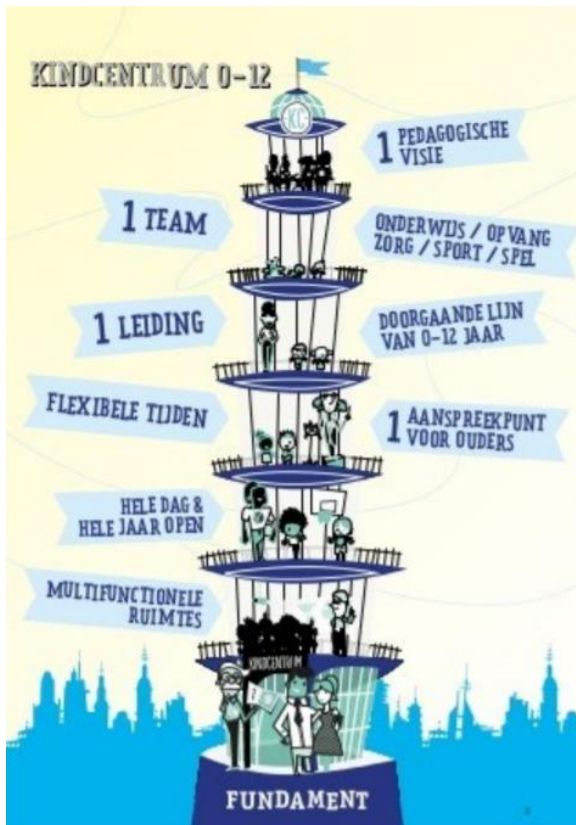
Een IKC kenmerkt zich door:

- Eén visie, pedagogisch en educatief.
- Eén plan en aanpak, pedagogisch, educatief en op het gebied van ondersteuning/zorg en welzijn.
- Eén organisatie (in de zin van frontoffice) voor kinderen van 0-12 jaar.
- Een afgestemd dag-arrangement op het gebied van tijd en aanbod.
- Eén met de omgeving, waarin grote ouder- en buurtbetrokkenheid aanwezig is.
- Eén gebouw of campus-model.
- Formeel en bestuurlijk vastgelegde afspraken.

In de praktijk lijkt het organiseren van een IKC tegen praktische problemen aan te lopen, zoals het hanteren van één CAO. Organisaties die kiezen voor een IKC kiezen er daarom ook vaak voor om als 2 separate organisaties (onderwijs- kinderopvang) te blijven, waarbij de basisschool en de kinderopvang wél nauw met elkaar samenwerken.

De afkorting van IKC zien we steeds vaker gebruikt worden in het onderwijs. Bijvoorbeeld het IKC Borgman in de Oosterparkwijk of het KC Ten Boer. De keuze voor het gebruik van deze term is aan de scholen zelf.

**Combineren van arbeid en zorgtaken heeft tot doel om het voor opvoeders makkelijker te maken om werk en privé te combineren.*

Een IKC kan een Vensterschool zijn, zolang deze voldoet aan de inhoudelijke doelstellingen van een vensterschool zoals hieronder beschreven.

Huidig gemeentelijk beleid

Positief opgroeien in de Vensterschool

In Groningen willen we kinderen, samen met hun ouders, gezond, veilig en kansrijk op laten groeien. Hiervoor streven we naar een stimulerende – bij voorkeur eigen-omgeving, waarin ze alle kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen, actief mee te doen en hun stem te laten horen.

Om deze ambitie te realiseren en met nadruk segregatie te voorkomen bieden we alle kinderen in de Vensterschool gelijke en de voor hen beste en passende ontwikkelingskansen. De Vensterschool is als het ware het instrument om **in** en **na** schooltijd uitvoering te geven aan het schoolgerichte deel van Positief opgroeien voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Daartoe werken meerdere partijen in een Vensterschool nauw samen. De belangrijkste partijen in deze zijn: kinderopvang, basisschool, voortgezet onderwijs, WIJ-Groningen, JGZ, leerplicht en het Samenwerkingsverband passend onderwijs PO Groningen.

Naast de vooral schoolgerichte inzet, vindt ook in wijk (en dorps-)verband, het wijk (en dorps-)gericht Positief Opgroeien plaats. Gebiedsgerichte aspecten maken, in aansluiting op de meer schoolgerichte componenten, onderdeel uit van een wijk (of dorps-)plan Positief Opgroeien.

Volgvel 3

De schoolgerichte aspecten zijn bij voorkeur beschreven in het schoolplan dat elke school verplicht is om te maken. Naast de schooleigen visie, ambities, doelen en inzet, staan hierin dan ook aanvullende activiteiten en maatregelen beschreven die in het kader van Positief opgroeien mogelijk in aanmerking komen voor subsidies op basis van het Programma van eisen *Positief opgroeien in de Vensterschool*.

Uitgaande van onze ambitie om alle kinderen positief te laten opgroeien en gelijke ontwikkelingskansen te bieden, nodigen we Vensterscholen uit plannen in te dienen. Deze plannen dienen bij te dragen aan de gezamenlijk gemeentebrede ambitie in het kader van Positief opgroeien. Daarbij zetten we onze subsidiemiddelen zoveel mogelijk in op die Vensterscholen waar de kans op het voorkomen van ontwikkelingsachterstanden het grootst en het meest noodzakelijk is. We zetten vooral in op jonge kinderen en gaan uit van de indicatoren die het CBS ontwikkeld heeft om de kans op achterstanden te bepalen.

Vervolgstappen in de toekomst

We vinden het belangrijk om het concept van de Vensterscholen verder door te ontwikkelen. Het maatschappelijk effect hebben we als volgt beschreven: “Alle kinderen hebben gelijke en voldoende kansen om zich positief en talentvol te ontwikkelen en voelen zich onderdeel van de samenleving. Ze zijn in staat om op te groeien tot zelfstandige volwassenen die actief meedoen in de maatschappij.”

Om dit effect te bereiken is een doorontwikkeling naar een intensieve en vergaande samenwerking binnen onze Vensterscholen in de wijk of het dorp belangrijk; de Vensterschool 3.0. Een Vensterschool die als pedagogische (inclusieve) voorziening georganiseerd is rond de ontwikkelbehoefte van kinderen. Waarin ouders mee doen, mee praten en beslissen en kinderen een stem hebben. Landelijk volgen we hierin de ontwikkelingen binnen PACT voor kindcentra; een platform dat kennis bundelt en als doel heeft om een kwaliteitsimpuls te geven aan de ontwikkeling van kindcentra.

Doelen waar de Vensterscholen aan dienen te werken zijn:

- De huidige Vensterscholen maken een doorontwikkeling naar de Vensterschool 3.0 door waarbij:
 - o er sprake is van samenwerking met ouders en kinderen;
 - o er sprake is van interprofessionele samenwerking tussen : kinderopvang, onderwijs, WIJ-Groningen JGZ, leerplicht en het samenwerkingsverband passend onderwijs po;
 - o er sprake is van mogelijke andere betrokken partijen in de wijk;
 - o er sprake is van blijvende kennisontwikkeling o.a. door samenwerking met de wetenschap (hogescholen en universiteit) en beleid en/of kennisnetwerken;
- De Vensterschool 3.0 richt de pedagogische omgeving van het kind eenduidig in, zodat de ontwikkelkansen – zoals het tijdig signaleren van achterstanden en het inspelen op talenten – voor een kind worden vergroot.
- Dit betekent dat er binnen deze Vensterschool 3.0 een integraal dagprogramma voor kinderen wordt ontwikkeld en fragmentatie in aanbod zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Volgvel 4

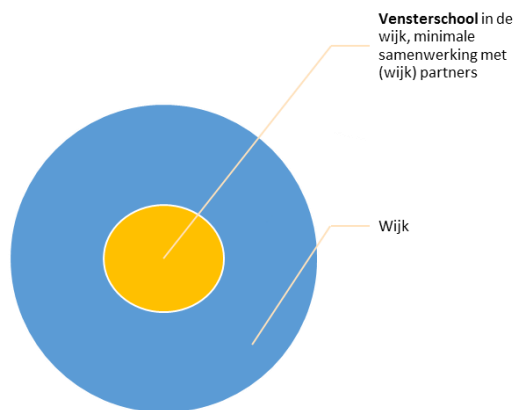
- Dit betekent ook dat ouders meedoen, meepraten en meebeslissen én dat de invloed en stem van kinderen zichtbaar en hoorbaar is.

Onderzoek heeft uitgewezen dat vergaande samenwerking en een integraal dagprogramma de ontwikkelingskansen van met name kinderen die opgroeien in achterstandssituaties vergroot. Er bestaat geen blauwdruk voor de Vensterschool 3.0, het past en sluit aan bij de wijk of het dorp waarin het staat.

We beschouwen bovenstaande als een basiskwaliteit waar iedere Vensterschool aan voldoet. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en uitvoering ligt in eerste instantie bij de schoolbesturen. De intensiteit van de samenwerking, met bijvoorbeeld de kinderopvang kan verschillen. De gemeente ondersteunt en faciliteert deze samenwerking en afstemming tussen onderwijs en opvang waar mogelijk en kan monitoren in de aansturing.

De Vensterscholen zijn primair verantwoordelijk voor onderwijs- en educatie gerelateerde zaken en de gemeente voor zorg- en welzijn gerelateerde zaken. Ze zijn als vind- en werkplaats belangrijk voor het tijdig en adequaat signaleren van ontwikkelingsachterstanden en voor het actief doorverwijzen, zodat vervolgens tijdig de juiste ondersteuning en/of ontwikkelingsstimulering geboden kan worden.

De huidige strategische koers Vensterschool wordt in onderstaande afbeelding weergegeven; van de minimale variant naar de maximale variant.

Figuur 1: Minimale variant; Afbeelding van een Vensterschool in de wijk die minimale samenwerking heeft met (wijk)partners.

Figuur 2: Maximale variant; Afbeelding van meerdere Vensterscholen in de wijk die samenwerken met elkaar en met meerdere wijkpartners.

Wij willen de strategische koers Vensterscholen de komende tijd actualiseren om verder door te kunnen ontwikkelen. In de stuurgroep Vensterscholen (waaronder drie schoolbesturen, WIJ Groningen, Kinderopvang (Kids First/ SKSG), het lectoraat Jeugd, Educatie en Samenleving van de Hanzehogeschool en de gemeente), zal de doorontwikkeling worden besproken, de rol van de ouders/ verzorgers, alsook de definitie- discussie, en de uitstraling, ‘het visitekaartje’ binnen de wijk. Zoals we ook in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) hebben aangegeven, verschilt de problematiek en uitdaging per wijk/ dorp, wat ook moet kunnen uitmonden in een verschillende uitkomst (en positieve uitstraling) per wijk/ dorp. Voor ouders/ verzorgers gaat het er natuurlijk vooral om, dat alle scholen goede scholen zijn, waar aandacht is voor het kind in brede zin. In 2022 geven wij u een update met betrekking tot de doorontwikkeling van de Vensterscholen.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.